

СТВОРЕННЯ РОЗВИВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ОБДАРОВАНИХ СТУДЕНТІВ НА ПРИРОДНИЧОМУ ФАКУЛЬТЕТІ ПНПУ ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА

*М.В. Гриньова
м. Полтава, Україна*

Створення розвивального освітнього середовища на природничому факультеті ПНПУ імені В.Г.Короленка дозволяє розкрити в кожній особистості особливості її таланту, а найголовніше, – переконати її, що вона талановита, неповторна.

Для продуктивного навчання, виховання, фізичного розвитку майбутнього вчителя на природничому факультеті створені ефективні умови, що здатні забезпечити підвищення якості освіти, виховати самостійну, творчу особистість, здатну до змін інноваційного характеру, до самовдосконалення.

Серед широкого спектру можливих шляхів реалізації цієї мети найбільш пріоритетними є:

- широке впровадження в навчання й виховання інформаційно-комунікативних, інноваційних технологій;
- постійне самовдосконалення й освітньо-кваліфікаційне зростання науково-педагогічних працівників;
- використання альтернативних методик навчання й засобів оцінювання навчальних і життєтворчих компетенцій учасників навчально-виховного процесу;
- різноманітні форми стимулювання.

Формування життєвої компетентності особистості майбутніх учителів відбувається за умов:

- виховання конкурентоспроможності;
- упровадження інноваційних педагогічних технологій;
- самовдосконалення й освітньо-кваліфікаційного зростання науково-педагогічних працівників факультету;
- створення безперервного процесу формування творчої, обдарованої особистості.

Педагогічний колектив природничого факультету впевнений, що формування компетентностей особистості майбутнього вчителя, підготовка її до успішної самореалізації можливі тоді, коли факультет:

- забезпечує потребу випускників бути конкурентоспроможними, уміти планувати стратегію власного життя;
- забезпечує вміння визначити життєве кредо, життєвий стиль;
- являє собою осередок культури життєвого самовизначення, культури життя, виховання інтелігентності;
- забезпечує студентів супровід ситуації успіху;
- демонструє високий рівень педагогічної гармонії, демократичний стиль спілкування.

Проблема обдарованості та творчих здібностей особистості, якій властиві високий рівень професіоналізму, вивчалася багатьма науковцями (Т.Андерсон, В. Андреев, В. Біблер, А. Брушлінський, Дж. Гілфорд, С. Гольдентріхт, А. Маслоу, О. Матюшкін, Я. Пономарев та ін.). Результатом їхніх багаторічних досліджень стали висновки, що творче мислення починає працювати в будь-якої нормальній людини, коли саме життя, практика наражають її на якісь труднощі, перепони у вигляді більш чи менш складних задач.

Студентський та професорсько-викладацький колектив природничого факультету розглядає факультет як духовно-інтелектуальне середовище. Спробуємо з'ясувати ті принципи, що утворюють природничий факультет як духовно-інтелектуальну цілісність:

- ідентичність з професією на рівні почуття, думки, цінності, усвідомленої людської позиції;
- відповідальність у плані функціонування факультету;

- корпоративне мислення як уміння працювати, мислити як член продуктивної професійної спільноти.

- вимогливість до себе є необхідною та ключовою складовою духовності викладача. Неможливо працювати й слугувати для студентів достойним носієм навчально-виховного процесу, якщо сам не збільшуєш, критично й вимогливо, власні знання, якщо не працюєш над своїм інтелектуальним станом, якщо взагалі ти не є людиною високої культури.

Духовне середовище факультету залежить від професіоналізму викладача. Однією з необхідних його складових є те, що можна назвати рольовою мобільністю.

Найважливішим завданням сучасної системи освіти є розвиток суб'єктності особистості як основи здібності до суб'єктивної (виробництво індивідуально-значущих цінностей) та об'єктивної (одержання суспільно-значущих цінностей) творчості.

На питання: «Яким чином факультетське середовище сприяє вашому духовно-інтелектуальному становленню?», – студенти визначили такі чинники: навчальні заняття, лекції, семінари – 47%; практичні заняття, спецкурси, факультативи – 29%; спілкування з викладачами – 31%; міжособистісні стосунки в колективі – 69%; позанавчальні та виховні заходи – 58%; неформальні стосунки – 24%.

Досвід роботи переконує, що проблема духовно-інтелектуального становлення студентів потребує середовищного підходу – створення системи потрібних освітніх умов (збагаченого освітнього середовища): усвідомлення цілей діяльності; культивування моральних цінностей, які сукупно сприятимуть засвоєнню майбутнім вчителем особистісно й соціально значущих способів діяльності, що сприятимуть розвитку його особистості.

Створення духовно-інтелектуального середовища на природничому факультеті – багатоплановий процес, який є результатом думок, зусиль та дій різних суб'єктних сторін.

На природничому факультеті активно функціонує студентське наукове товариство (СНТ), яке очолюють А.Білецька, В.Моргун. Безпосереднє керівництво СНТ здійснює заступник декана з наукової роботи кандидат педагогічних наук Ю.П.Кращенко.

Навчальний процес у СНТ неможливий без інформаційного супроводу. Розрізняють два види роботи з інформацією: сприйняття інформації, яка надходить ззовні, і діяльність, ініціатором якої є він сам. Розглянемо детальніше обидва види. До першого належить опрацювання студентом-дослідником різноманітних джерел інформації: довідників, енциклопедій, наукових та науково-популярних журналів, вузівських підручників, ресурсів мережі Інтернет. Другий вид роботи з інформацією уже позначений особистісною діяльністю учнів, тому є особливо важливим навіть із погляду підтримки його мотиваційного апарату.

До цього виду роботи ми відносимо:

- презентацію роботи на конференціях, конкурсах-захистах наукових робіт;
- написання й оформлення науково-дослідницьких робіт;
- розміщення публікацій у газетах, журналах;
- випуск авторських посібників.

Члени СНТ та викладачі, які вперше виступають керівниками науково-дослідницьких робіт, мають змогу відвідувати заняття спецкурсу «Організація і методика науково-дослідницької роботи», основним завданням якого є допомогти студентам та викладачам оволодіти методами й конкретними прийомами науково-дослідницької роботи.

Наукове товариство є самостійним, добровільним творчим формуванням, яке об'єднує понад 200 студентів, здатних до наукового пошуку, зацікавлених у підвищенні свого інтелектуального, духовного та культурного рівня, котрі бажають поглибити свої знання як з окремих предметів, так і в галузі сучасних наукових знань, що сприяє успішному самостійному вибору майбутньої професії. Головним підґрунтям СНТ є діяльність (процес пошуку та відкриттів) студентів, його індивідуальні нахили та інтереси.

Головною метою діяльності природничого факультету є створення розвивального середовища для інтелектуально-обдарованих студентів. Успішність інтелектуально обдарованих студентів не завжди збігається з рівнем їхніх здібностей: серед інтелектуалів зустрічаються як успішні студенти, так і студенти з посередніми навчальними досягненнями.

Відрізняється від інтелектуального тип обдарованості, який називають академічним. Для нього також характерним є досить високий рівень інтелектуальних здібностей особистості, однак на перший план виходять особливі здібності саме до навчання. Студенти з таким типом обдарованості добре навчаються, оскільки особливості їхньої пізнавальної сфери (мислення, пам'яті, уваги), мотивації такі, що роблять навчання для них досить легким, а в низці випадків навіть приємним. Ті студенти, яких називають гордістю університету, найчастіше належать саме до цього типу обдарованості. Саме з них згодом виходять чудові професіонали, справжні майстри своєї справи. Академічний тип обдарованості має свої підтипи: є студенти з широкою здатністю до навчання (вони легко опановують будь-яку діяльність, виявляють помітні успіхи в усіх шкільних науках), а є такі, у яких підвищені здібності до засвоєння виявляються лише в одній чи декількох близьких галузях (студенти з академічними здібностями, скажімо, до точних наук чи до гуманітарних).

Студенти природничого факультету займаються науковими дослідженнями в рамках виконання ними курсових, дипломних та магістерських робіт, тематика яких розроблена на кафедрах факультету. Більшість студентів проводять дослідження в галузі методики навчання хімії, в галузі органічної хімії, ботаніки, зоології, екології, педагогічної майстерності та менеджменту.

У 2012 році студентами природничого факультету було видано по кафедрі біології та основ здоров'я людини 23 студентські публікації, підготовлені за допомогою викладачів кафедри, з них 11 – одноосібні; на кафедрі ботаніки 32, з них одноосібних – 5; на кафедрі педагогічної майстерності та менеджменту видано 184 студентські публікації, з них одноосібних 160; на кафедрі хімії та методики викладання хімії видано 112 публікацій студентів, у тому числі одноосібних 102; на кафедрі екології та охорони довкілля - 16 публікацій, з них одноосібних - 13.

На кафедрі хімії та методики викладання хімії наявні проблемні групи: інноваційні технології вивчення хімії, проблеми органічної хімії та методики її навчання, проблеми біологічної хімії та методики її навчання, методика навчання хімії у вищій і загальноосвітній школі, проблеми неорганічної хімії та методики її навчання, проблеми фізичної хімії та методики її навчання, техніка і методика шкільного хімічного експерименту.

На кафедрі педагогічної майстерності та менеджменту функціонують такі проблемні групи: «Педагогічна кваліметрія», «Креативний педагог», Студентський макаренківський науковий гурток; Студентське наукове товариство природничого факультету; «Виховний потенціал системи студентського самоврядування»; «Розвиток професійно-значущих якостей майбутнього учителя в професійній підготовці».

На кафедрі ботаніки функціонують такі проблемні групи: сортове різноманіття культурних рослин Полтавщини; дослідження лучних фітоценозів лівобережного лісостепу України (в межах Полтавської області); вивчення фіторізноманіття Полтавщини гібридизація хризантеми дрібноквіткової в умовах ботанічного саду ПНПУ та дослідження біологічної активності представників роду ехінацея; сучасний стан та шляхи оптимізації зелених насаджень населених пунктів; декоративна дендрологія та особливості зеленого будівництва; механізована техніка сучасного фермерського господарства; методичні аспекти вивчення біології рослин.

На кафедрі екології та охорони довкілля наявні гуртки та творчі групи: «Знавців заповідної справи», «Екологічний гурток», Популяційні дослідження, «Методичний гурток», «Мікологічний гурток, Гурток олімпійського резерву з екології.

На кафедрі біології та основ здоров'я людини працює біологічний гурток який налічує 7 секцій: секція зоології безхребетних, секція зоології хребетних, секція тваринництва, секція палеозоології, секція анатомії і фізіології людини, секція тераріумістів, секція валеології та здоров'я людини.

У лютому 2012 року кафедрою хімії та методики викладання хімії був організований і проведений I тур хімічної олімпіади студентів, у якому взяли участь 29 студентів I-V курсів природничого факультету ПНПУ. Перше місце зайняли студенти Малоюков Д. (П-52) і

Каплуновська О. (П-52). Друге місце зайняли студенти Ганзенко А. (П-41), Кульчицька Ю. (П-41), Капуста І. (П-51). Третє місце зайняла студентка Федорова А. (П-51). У II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з хімії для студентів класичних та педагогічних університетів, який проводився на базі Луганського національного університету імені Т. Шевченка в квітні 2012 року, брали участь два студенти природничого факультету: Малюков Д. (П-52) та Каплуновська О. (П-52). Призове друге місце зайняв студент Малюков Д. Студентка Каплуновська О. посіла восьме місце. (Керівники: проф. Шиян Н.І., доц. Самусенко Ю.В., доц. Шинкаренко В.І.). У 2013 році Малюков Д., магістрант кафедри виборів I місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді з хімії.

На кафедрі педагогічної майстерності та менеджменту за результатами участі студентів у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (2012-2013 рр.) призові місця зайняли такі студенти:

1. Барбінова Алла Володимирівна (П-33) – перша премія Полтавської обласної ради за перемогу в конкурсі студентських наукових робіт «Від студентського самоврядування – до самоврядування громад» (Полтавська обласна адміністрація). Науковий керівник: проф. М.В. Гриньова

2. Костіна Надія Анатоліївна (УНЗ/з) Проект «Створення молодіжного клубу «Діалог поколінь» був нагороджений першою премією Полтавської обласної ради у конкурсі студентських наукових робіт «Від студентського самоврядування – до самоврядування громад». Науковий керівник Колос Ю.З.

3. Мастюх Катерина Василівна (П-34) друга премія Щорічного конкурсу студентських наукових робіт «Від студентського самоврядування – до самоврядування громад» (Полтавська обласна рада) за наукову роботу "Менеджмент системи активного дозвілля молоді на засадах співпраці місцевого та студентського самоврядування"

4. Шульга Ірина Анатоліївна (П-55) – третя премія Щорічного конкурсу студентських наукових робіт «Від студентського самоврядування – до самоврядування громад» (Полтавська обласна рада) за наукову роботу "Менеджмент виховання активної життєвої позиції молоді у студентському самоврядуванні". Науковий керівник: проф. М.В. Гриньова.

В березні 2012 року на кафедрі біології та основ здоров'я людини проведено I етап Всеукраїнської студентської олімпіади з біології, переможцями якого стали О.О. Герус (група П-44) та Антоненко С.В. (група П-53). Студенти О.О. Герус (П-44) та С.В. Антоненко (П-53) взяли участь у II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з біології, де С.В. Антоненко зайняла III призове місце. В 2012 році проведено I тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з біології, переможцем якого стала магістрант природничого факультету спеціальності «Біологія» Кравченко Л.В. У II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт взяла участь магістрант природничого факультету спеціальності «Біологія» Кравченко Л.В., яка зайняла II місце при загальній кількості учасників 35.

На кафедрі ботаніки у I етапу Всеукраїнської студентської олімпіади переможцями стали: Антоненко С. (П-53) – 1 місце; Герус О. (П-54) – 2 місце; у II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади Антоненко С. нагороджена дипломом третього ступеня; у проведення I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт брала участь і стала переможцем Антоненко С.

У II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади на кафедрі екології та охорони довкілля взяли участь два студенти: Лепьошкіна О. (П-46) і Слинько О. (П-46) – нагороджені грамотами оргкомітету. Олімпіади проводилися 23-24 квітня 2012 р. на базі Одеського державного екологічного університету. Керівники – доц. Смоляр Н.О., доц. Шкура Т.В.

У деяких випадках буває складно розрізнити інтелектуальний та академічний тип обдарованості: студенти і з тим, і з іншим типом можуть блискуче навчатися, і в тих, і в інших розвиненою є пізнавальна потреба. А різниця полягає в особливій розумовій самостійності інтелектуалів, у підвищеній критичності їхнього мислення, здатності самостійно виходити на глобальне, філософське осмислення складних інтелектуальних

проблем.

Особливістю креативного типу обдарованості виявляється в нестандартності мислення, в особливому, часто несхожому на інші, погляді на світ. Креативний тип обдарованості дуже складно виявити, тому що стандартні програми не дають можливості таким студентам проявити себе. З обдарованими студентами на природничому факультеті проводиться цілеспрямована, організована робота, яка сприяє створенню ситуації успіху та розвитку їх творчості. Розглянемо думки студентів, щодо розвитку їх обдарованості на природничому факультеті.

Коновал Н. (студентка групи П-44, студентський декан природничого факультету): «На славній землі, де протікає річка Хорол, у мальовничому селі Петрівці, що на Полтавщині, влітку 11 червня 1991 року народилася я – Наталка! Ще дитиною мріяла бути вчителем, бо виховувалася у сім'ї, де з покоління в покоління передавалася вчительська професія: бабуся вчитель початкових класів, тьотя вчитель української мови та літератури, мама вихователь у дитячому садочку та сестричка вчитель історії та географії, саме тому найрідніші люди і прививали мені любов до дітей та вміння їх виховувати.

У шкільні роки була активною дівчинкою, цікавилася біологією, робила різні колекції комах, мала власні гербарії. Вчительська професія була уподобанням дитинства, а мої вчителі поглибили бажання стати педагогом. Я вважаю, що вчительська праця хоч і важка, але благородна, тому вирішила стати біологом, бо це надзвичайно цікава наука. У старших класах обіймала посаду Президента школи, приймала участь в олімпіадах різних рівнів.

У 2009 році вступила до Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка на природничий факультет. Де спочатку була призначена на посаду старости академічної групи, а потім обраною головою студентської ради природничого факультету. Працювала над дослідженням «Оптимізація діяльності студентського самоврядування шляхом урізноманітнення його організаційних форм», а зараз працюю над роботою, яка стосується дитячого харчування «Науково-

педагогічні основи організації дитячого харчування у школі». Разом зі своїм науковим керівником М. В. Гриньовою маю декілька спільних статей, а саме: «Правильне харчування – запорука здоров'я школярів», яка була опублікована в збірнику V Всеукраїнського науково-практичного семінару «Навколишнє середовище і здоров'я людини» та «Управління інноваційними процесами в загальноосвітніх навчальних закладах» - збірник матеріалів Всеукраїнського семінару «Програми наукової мобільності європейського союзу. Дії Марії Кюрі». Була нагороджена дипломом «Студент року 2011», «Студент року 2012» у номінації «За визначні успіхи в навчанні», неодноразово отримувала грамоти та подяки від міського голови та управління у справах сім'ї, молоді та спорту України м. Полтави. У 2011 році була учасником молодіжного проекту «Школа місцевого самоврядування «Лідер майбутнього», де прослухала теоретичний курс та пройшла стажування в органах місцевого самоврядування.

На факультеті запровадила традицію «День студентського самоврядування», де студенти мають змогу замість викладачів проводити пари. Неодноразово приймала участь у конференціях як факультетських так і міжрегіональних.

Я і надалі буду продовжувати працювати у цій сфері, щоб стати вчителем-майстром своєї справи, і сіяти зерно добра, світла і любові в дитячі душі.»

Малюков Д. (магістрант кафедри хімії та методики викладання хімії, переможець II

туру Всеукраїнської олімпіади з хімії 2012-2013 роки):

«Без явно усиленого трудолюбия нет ни талантов, ни гениев.

Дмитрий Иванович Менделеев

Із цими словами Дмитра Івановича важко не погодитися, бо кожен із нас по-своєму талановитий, але далеко не кожен з тих чи інших причин здатен усвідомити, розкрити та розвинути свій потенціал. Серед таких причин часто зустрічаються недостатня наполегливість та упевненість у власних силах, а вони, у свою чергу, проростають у ґрунті недостатньої вмотивованості індивіда – як внутрішньої, так і зовнішньої. Таким чином, неважко зробити висновок, що чи не найголовнішим у становленні особистості та розвитку її потенціальних можливостей виступає мотивація.

Згідно до ієрархії потреб (за Абрахамом Маслоу), вище від базових – фізіологічних та потреб у безпеці – лежать такі важливі соціальні чинники, як потреби у приналежності до певної соціальної групи, у визнанні, а ще вище – потреби до пізнання та самоактуалізації. Очевидно, що для можливості ефективного пізнання та самоактуалізації особистості необхідно задоволення більш базових потреб – приналежності до соціальної групи та у визнанні, хоча б у рамках цієї групи. І цей факт тісно пов'язаний із процесами навчання та виховання, так як ці процеси і є вирішальними етапами в ході становлення особистості. А, отже, набувають неабиякого значення «параметри психологічного мікроклімату» в тих соціальних групах, в яких ці процеси проходять – у школі, на факультеті університету. Якщо ці параметри сприятливі, то особистість, «влившись» до колективу і отримавши його визнання, отримує стимули і підґрунтя до подальшого розвитку – задоволення потреб у пізнанні та самоактуалізації. А для цього колектив – школа чи університет – має стати не просто тимчасовим «місцем перебування», а справжньою «другою сім'єю».

P.S. Що стосується мене особисто, то в шкільні роки я особливого тяжіння до хімічної науки не відчував, ця зацікавленість сформувалася у мене вже в університеті. І саме ця причина, таке захоплення хімічними дисциплінами, і вмотивувало мене до участі, зокрема, у Всеукраїнській олімпіаді з хімії серед студентів класичних та педагогічних університетів, у якій у 2013 році (м. Луганськ) я отримав диплом переможця першого ступеня. Але це було не лише моєю особистою заслугою, а і заслугою тих людей, які владають зернятка знань у мене та інших студентів, сподіваючись, що ці зерна дадуть гарний урожай. Враховуючи все це, а також доброзичливу атмосферу і безліч приємних моментів пов'язаних із навчанням в університеті, я сміливо можу назвати факультет і університет своєю другою домівкою.»

Барбінова А. (студентка групи П-43, переможниця II етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт):

«Я – обдарована людина!

Так вже сталося, що мені судилося народитися в сім'ї інтелігентів, в сім'ї педагогів. Мої батько й мати вже понад 20 років працюють на педагогічній ниві професійно-технічної освіти, навчають молодь оволодівати навичками будівельного та механізаторського профілю. Тому не випадково я вирішила пов'язати своє життя з професією вчителя. Адже вчитель – це майстер з витонченою душею, який сіє добре і світле у людські душі, виховує одвічні цінності.

Я студентка природничого факультету Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка **Алла Володимирівна Барбінова**. Зараз навчаюся на 4 курсі. Здавалося б, чотири довгих роки навчання вже позаду. Але я ні хвилини не шкодую про те, що обрала саме цю спеціальність. Під час навчання в університеті мене щоденно оточує громадська робота, адже мені це цікаво я і залюбки виконую її. Ще з першого курсу мене обрали старостою академічної групи. Згодом, будучи вже студенткою другого курсу, студенти факультету були впевнені в моїх силах і діяльності і обрали проформом факультету. Залюбки приймаю участь у заходах різного спрямування – мистецькі, наукові, виховні тощо. Завдяки умовам, які створюють нам викладачі природничого факультету на чолі з деканом проф. Гриньовою Мариною Вікторівною я відчуваю себе обдарованою повноцінною особистістю. За час навчання на природничому факультеті я маю значні досягнення у науковій діяльності та навчанні. Постійно підвищую і

вдосконалюю рівень своїх знань і вмій. Саме через це я відмінниця у навчанні. У 2011 році визнана студентом року. З жовтня 2010 року по червень 2011 року була учасником молодіжного проекту «Школа місцевого самоврядування «Лідер майбутнього», де прослухала теоретичний курс та пройшла стажування в органах місцевого самоврядування.

Бачу цікавим для себе написання наукових робіт і публікацій та участь у різноманітних конкурсах і конференціях. Так, у 2011 році за написання наукової роботи «Створення Полтавського молодіжного проекту «Школа майбутньої сім'ї» я здобула першу премію у щорічному конкурсі студентських наукових робіт «Від студентського самоврядування – до самоврядування громад» Полтавської обласної ради. Згодом, описавши на основі цієї роботи менеджмент молодіжного проекту «Школа майбутньої сім'ї», я отримала III місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт за напрямом «Менеджмент» (Харківський національний економічний університет, м. Харків). За вагомі досягнення у навчанні, науково-дослідній роботі та активну громадську діяльність отримую стипендію Верховної Ради України, нагороджена грамотою Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, маю грамоти та дипломи від ректора ПНПУ імені В.Г. Короленка, декана, профкому.

Також займаюся науковими дослідженнями у галузі духовного просвітництва. Переймаючись проблемами підготовки молоді до сімейного життя, які наразі гостро постають у суспільстві, приймала участь у IV Покровських міжнародних місіонерсько-просвітницьких читаннях.

Зараз, продовжуючи сімейні традиції педагогічної діяльності, поруч з навчанням поєдную роботу викладача біології у ДНЗ «Полтавський центр професійно-технічної освіти». Завдяки знанням, умінням та навичкам, які засвоїла під час теоретичних та практичних занять в університеті навчаю та виховую молодь віком від 15 до 19 років.

Не даремно мені цікаво досліджувати питання, що стосуються молодіжної сім'ї та сімейних цінностей. Адже я сама молода мама і разом з чоловіком, який йде зі мною одним життєвим і професійним шляхом, виховую маленьку донечку, якій виповнилось лише 6 місяців.

Я з впевненістю можу сказати, що завдяки своїм досягненням я обдарована людина. Це стимулює мене до подальшої активної життєвої позиції і нових досягнень!»

Шульга І. (студентка групи П-55, магістранта природничого факультету, переможниця II етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт):

«Обдарованість - це якісне своєрідне поєднання здібностей, що забезпечують успішне

виконання діяльності. Спільна дія здібностей, що представляють певну структуру, дозволяє компенсувати недостатність окремих здібностей за рахунок переважного розвитку інших.

Обдарована особистість – це людина, яка виділяється яскравими, очевидними, іноді видатними досягненнями (або має внутрішні передумови для таких досягнень) в тому чи іншому виді діяльності.

Розвиток обдарованої особистості є одним із першочергових завдань освіти. Для його визначення та розвитку є всі умови в закладах освіти. Педагогічний колектив Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка цілеспрямовано здійснює роботу над розвитком інтелектуальної, емоційної, моральної та духовної сфери особистості виховання, сприяє її професійному самовизначенню, забезпечує потребу у творчій самореалізації. У нашому закладі в центрі уваги – особистість. Відомо, що тільки творча особистість може виховати обдаровану людину.

Я, Шульга Ірина Анатоліївна, студентка природничого факультету Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка. У 2012 році здобула освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра і отримала диплом з відзнакою. Зараз навчаюся на п'ятому курсі денної форми навчання та у магістратурі за спеціальністю «Управління навчальним закладом» заочно. Ще на першому році навчання мене обрали старостою академічної групи. Я стараюся старанно виконувати всі обов'язки старости. Мене поважають мої одногрупники і завжди допомагають мені. Зараз я є старостою групи П-55 та УН-6 (з'в). Я завжди активно приймаю участь у всіх заходах університету. За час навчання на природничому факультеті я маю значні досягнення у науковій діяльності та навчанні. Паралельно з навчанням я працюю на кафедрі педагогічної майстерності та менеджменту старшим лаборантом.

Для мене є цікавою участь у різноманітних конференціях, конкурсах, написання наукових робіт, тез доповідей, статей. У 2012 році за написання наукової роботи «Менеджмент виховання активної життєвої позиції молоді у студентському самоврядуванні» я здобула третю премію у щорічному конкурсі студентських наукових робіт «Від студентського самоврядування – до самоврядування громад» Полтавської обласної ради. У 2013 році я подала свою наукову роботу на тему «Менеджмент виховання життєвої позиції молоді у студентському самоврядуванні» до участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт за напрямом «Менеджмент» (Харківський національний економічний університет, м. Харків). Також у цьому ж році я надіслала свою роботу на тему «Идея самоуправления: макаренковская традиция и современная высшая школа» до участі у конкурсі есе для педагогів у рамках Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 125-річчю з дня народження А.С.Макаренка.

За високі досягнення у навчанні, активну культурно-дозвілльєву і громадську діяльність неодноразово була нагороджена грамотою управління у справах сім'ї, молоді та спорту виконавчого комітету Полтавської міської ради України, також маю грамоти від декана ПНПУ імені В.Г. Короленка, Гриньової Марини Вікторівни.

Я займаюся вивченням біологічних особливостей культивованих лікарських рослин ботанічного саду ПНПУ імені В.Г.Короленка. З даної теми я маю публікації у збірниках конференцій, які проходять на природничому факультеті.

За свої роки навчання в університеті я навчилася бути відданою своїй майбутній професії, адже ще з дитинства я мріяла стати вчителем і виховувати підрастаюче покоління, і моя мрія здійснилася. Навчаючись в педагогічному університеті я відкрила для себе багато нового і цікавого, завдяки своїм досягненням і допомозі викладачів я стала обдарованою

особистістю, і це стало стимулом до досягнення ще більших вершин і до виховання активної життєвої позиції.»

Мастюх К. (студентка групи П-34, переможниця II етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт):

«Доброго дня всім, хто хоче дізнатись про мене більше! З чого ж ще почати розповідь як не з свого коріння! Мої батьки – порядні інтелегентні люди, що присвячують своє життя роботі та вихованню дочки, тобто мене – **Катерини Василівни Мастюх!** Вони завжди подають мені приклад і є для мене взірцем людяності, чемності, відданості своїй справі. Особливо вдячна їм за те, що ще з дитинства вони прищепили мені любов до природи та рідного краю і ця небайдужість до екологічних та ботанічних питань простяглася до сьогодні! Саме цим я і пояснюю свій вибір природничого факультету Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка як безперечного і бездоганного екскурсовода у цей дивовижний світ.

Та спершу слід розповісти трохи про школу. Завжди була сумлінною ученицею, до поставлених завдань ставилась серйозно і відповідально. Брала участь у міських та обласних олімпіадах з біології і займала призові місця. Протягом старших класів була слухачкою очно-заочної біологічної школи спеціальності біологія при Полтавському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді на базі ПНПУ імені В.Г.Короленка, яка дала мені чималий об'єм корисних знань. Це було моє перше знайомство з ВУЗом і саме тоді зрозуміла: я вчитимусь тут! У 2009-2010 роках була учасником міського етапу конкурсу наукових робіт МАН на секції української літератури з роботою на тему «Фольклорні мотиви у творчості Олени Пчілки». У 2010 році була учасником міського та обласного етапів конкурсу наукових робіт МАН на секції екологія з роботою на тему «Характеристика фіторізноманітності геологічної пам'ятки природи «Бутова гора» (Шишацький район)». Остання секція виявилася для мене перспективнішою і я захищала свою роботу на державному рівні. Це була чудова підготовка до майбутнього навчання у ВУЗі. Школу закінчила з золотою медаллю.

Почалося університетське життя – таке жваве і непередбачуване! Відкрилися нові можливості і перспективи для інтелектуального і духовного зростання. Ще на початку навчання проявила себе як здібна і амбітна дівчинка. На 1-ому курсі обіймала посаду профорга групи – саме завдяки відповідальності мені довірили роботу з фінансами. На 2-му курсі зайняла посаду культурного організатора факультету – робота вельми цікава і непосидюча. Є організатором багатьох концертів і культурно-мистецьких дійств, зокрема: випускних вечорів, благодійних балів та аукціонів, щорічних тематичних виставок, конкурсів та ін., на багатьох з них була ведучою. Заходи проходили на вищому рівні! Дану посаду обіймаю і зараз, з обов'язками справляюсь. Отримую задоволення від своєї роботи. Щира патріотка свого факультету і університету! Нещодавно виступила співорганізатором проекту «Школи активного дозвілля студентської молоді» в місті Полтава. Цікавлюся мистецьким і громадським життям міста. В тому ж році була учасницею проекту «Школа Лідер майбутнього», прослухала лекційний курс та пройшла стажування у виконавчих органах місцевої влади.

Займаю активну життєву позицію, намагаюсь брати участь у різноманітних конкурсах для саморозвитку та самовдосконалення, займаюсь волонтерством. На початку III курсу писала конкурсну роботу, за яку і отримала диплом другої премії лауреата щорічного конкурсу студентських наукових робіт «Від студентського самоврядування – до самоврядування громад» за наукову роботу «Менеджмент системи активного дозвілля молоді та на засадах співпраці місцевого та студентського самоврядування». Дослідження даної теми мене надзвичайно зацікавили, і дали зрозуміти: у нашому інформаційному і

начебто довершено розвиненому світі ще не все відкрито і організовано!

На думку моїх керівників та викладачів є перспективною студенткою. Мала досвід педагогічної роботи: у серпні 2012 року було вихователем у ДОЦ «Орлятко». До роботи ставилась відповідально. Скарг від батьків та директора немає.

Щодо планів на майбутнє підкреслю, що не збираюсь зупинятись на досягнутому – попереду ще багато звершень!»

Наявність базових інтелектуальних здібностей допомагає студентам виконувати такі ефективні завдання, що дозволяють розширити комунікативні рамки їхнього суспільно-гуманітарного орієнтування, уміння аналізувати смисл реальних соціальних ситуацій, тренування базисних інтелектуальних функцій.

Творче освітньо-виховне середовище природничого факультету ПНПУ імені В.Г.Короленка – це спільний творчий пошук шляхів соціально-культурного зростання, у якому домінуючими є емоційна, етична, духовна сфери розвитку інтелекту.

ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕДЕНИЕ ВСЕУКРАИНСКОЙ СТУДЕНЧЕСКОЙ ОЛИМПИАДЫ ПО ФИЗИКЕ – ОДИН ИЗ ВАЖНЫХ МЕТОДОВ АКТИВНОЙ РАБОТЫ С ОДАРЕННОЙ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖЬЮ

*Е.Ю. Аксенова
г. Харьков, Украина*

Задачи общего курса физики весьма разнообразны и требуют очень четкого представления о явлениях и процессах, ясного видения главного в поставленной задаче. Именно здесь оттачивается умение увидеть среди всего множества происходящих явлений то главное, что рассматривается в задаче, сделать возможные допущения, рассмотреть со всех сторон явление как таковое и только потом, если необходимо, учесть несущественные, неглавные факторы, влияющие на происходящее.

Владение широким кругом знаний о явлениях природы, который и дает изучение общего курса физики, позволяет человеку стать всесторонне образованным. Молодых людей необходимо знакомить с историей науки, историей великих открытий, с драматизмом поисков, неудач и счастьем в момент достижения цели, с психологическими драмами, которые переживали великие ученые в революционные моменты развития науки. Высокие требования предъявляются не только к обучаемому, нет, не меньшие требования следует предъявлять и к тому, кто обучает, так как равнодушный даже высокообразованный преподаватель не сможет найти контакт, заинтересовать, увлечь обучаемого. Здесь очень важна совместная деятельность в лаборатории, например, обсуждение полученных результатов исследований, коллектива лаборатории и студентов. Такая деятельность заставляет студентов интенсивнее работать самостоятельно, чтобы быть полноценными членами коллектива.

Олимпиадное движение, в котором кафедра физики Академии активно участвует с 1991 года, предъявляет особые требования к преподавателям, участвующим в этом процессе. С одной стороны преподаватели должны сформировать пакет олимпиадных заданий, который удовлетворял бы следующим требованиям:

- 1) предлагаемые задачи должны соответствовать тому объему общего курса физики, который читается в подавляющем большинстве технических ВУЗов Украины;
- 2) математический аппарат, необходимый для решения предложенных задач, должен отвечать тем же требованиям,
- 3) решение задачи, по возможности, должно быть кратким, то есть основной упор должен быть на идею построения решения, некое озарение, после которого решение уже будет простым;
- 4) так как в олимпиаде принимают участие студенты первых двух курсов (заметим, что олимпиада проводится в апреле, когда первокурсники еще не полностью прошли весь